

Gure baratzkiak fresko mantentzen ditugu ur lainotatuarekin (airea eta ura partikula oso finetan)

.....

Mantenemos nuestras verduras frescas con agua nebulizada (aire y agua en partículas finísimas)

6

**Medi
ambient**

Compromís
amb la
sostenibilitat
ambiental

Compromís amb la sostenibilitat mediambiental

307

A EROSKI treballem per garantir el compliment de la legislació aplicable en la matèria en tots els seus àmbits d'actuació. Però, a més, fem un esforç continu per millorar la identificació, caracterització i minimització dels principals impactes negatius, així com l'optimització dels impactes positius que la nostra activitat té en el medi ambient.

Per a això considerem totes les fases en què, en la nostra activitat com a distribuïdors, puguem tenir incidència en

l'entorn. És a dir, des de la fabricació de productes amb les empreses proveïdores fins a la gestió del residu final generat a les llars i a les nostres instal·lacions. Aquesta visió global dels nostres efectes en el medi ambient vol actuar sense transferir els impactes d'una fase a una altra i transmetent també aquest compromís amb la protecció de l'entorn a tots els nostres grups d'interès. Aquest model de comportament en relació amb el nostre entorn és, alhora, un dels principis del codi de conducta de la nostra organització.

Política ambiental

Aquest compromís s'integra de manera transversal en tota l'organització a través d'una política ambiental que alinea el respecte a l'entorn i el benestar social amb els nostres objectius estratègics. Aquesta política està enfocada a minimitzar el nostre impacte sobre el canvi climàtic, la protecció i la utilització de manera sostenible dels recursos naturals, la gestió dels residus amb models d'economia circular i la preservació de la biodiversitat. Els principis bàsics de la nostra política són:

1. Mantenir una actitud proactiva que, a més de garantir el compliment de la normativa ambiental vigent, ens faci adquirir compromisos progressivament exigents.
2. Prevenir la contaminació mitjançant la sistematització de la nostra gestió ambiental, de manera que ens permeti controlar, mesurar i evitar o reduir l'impacte ambiental associat a la nostra activitat.
3. Basar el sistema de gestió ambiental en la millora contínua dels aspectes més rellevants per a l'organització. Per a això fixem objectius quantificables i assignem els recursos necessaris per assolir-los.
4. Incloure la variable ambiental en la investigació i el desenvolupament dels productes i els serveis que oferim, buscant la rendibilitat de les accions mediambientals que posem en pràctica i identificant noves oportunitats de negociació.
5. Fomentar actituds de col·laboració i participació per part de tothom per aconseguir el desenvolupament sostenible. Per a això, la formació i la informació de les persones són imprescindibles en tots els nivells de l'organització.
6. Establir canals de comunicació fluids amb autoritats, comunitat local, organitzacions sectorials, proveïdors i consumidors que garanteixin una difusió permanent i de manera transparent dels impactes de la nostra activitat, així com dels recursos i les tecnologies que destinem a minimitzar-los.

Objectius sostenibles

El 2018, com a part dels nostres compromisos per la Salut i la Sostenibilitat, ens vam fixar uns objectius de millora ambiental per als propers anys i vam posar en marxa diverses línies de treball que hem seguit desenvolupant el 2019 i que es detallen en aquest capítol. Els objectius més destacats són:

Reduir un 25% les nostres emissions de CO₂ de cara al 2025 per minimitzar el nostre impacte en el canvi climàtic. Per fer-ho, estem millorant l'eficiència dels nostres equips i processos, i augmentant l'ús d'energies renovables.

Reduir un 20% les tones d'envasos de plàstic que comercialitzem el 2025, amb l'objectiu de reduir la nostra possible contribució a la contaminació del medi marí i terrestre amb aquest material. Per a això estem potenciant la venda a granel, l'ús de bosses i envasos reutilitzables, i la utilització de materials alternatius d'origen renovable.

Orientar els nostres processos cap al **malbaratament zero** i els principis de l'**economia circular**, amb l'objectiu de garantir que no es malgasta cap aliment i evitant, així, l'impacte ambiental i social que, si no, es generaria. Amb aquesta finalitat, també estem ecodissenyant els nostres envasos i embalatges perquè siguin **100% reciclables el 2025**.

Potenciar els articles que s'han produït de manera més respectuosa amb el medi ambient i els animals, exigint **certificacions ambientals en el 100% dels nostres productes EROSKI Natur** i ampliant la gamma de productes ecològics, amb segells de benestar animal, etc. A més, col·laborem amb els nostres proveïdors a través de diversos projectes per motivar-los a incorporar criteris de millora ambiental en els seus processos.

Principals indicadors413-2

Materials301-1

Materials emprats en els productes i els envasos de marca pròpia declarats en els sistemes col·lectius de responsabilitat ampliada de productor

Vegeu la Taula 25 de l'annex d'indicadors per a la comparativa amb anys anteriors.

Paper

Renovables	
Fulletes de publicitat	4.559
Revistes	388
Tiquets de compra	285
Seu	10

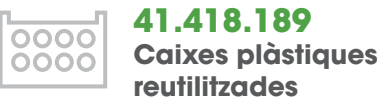
Publicitat:
Tot el paper compta amb la certifi-
cació PEFC 70% (Programme for the
Endorsement of Forest Certification
schemes), que garanteix que prové
de boscos gestionats de manera
sostenible.

**Revistes CONSUMER EROSKI
i EROSKI Club**
Tot el paper compta amb la
certificació FSC® (Forest Stewardship
Council) o PEFC, que garanteix una
gestió forestal responsable.

Seu Elorrio:
Fem servir un paper ecoeficient
amb segell FSC® i EU Ecolabel de
menor gramatge.

Vegeu la Taula 26 de l'annex d'indicadors
per a la comparativa amb anys anteriors.

Envasos logístics reutilitzats301-3

El percentatge de trencament va-
ria entre el 0,3% i el 30% segons el
tipus d'envàs logístic. Tots els tren-
caments, conjuntament, només
suposen un 10% dels envasos
logístics.

La reutilització d'aquests envasos
logístics permet reduir més de
3.100 tones de CO₂ eq. a l'any i
evitar talar més de 2.500 arbres.

Vegeu la Taula 27 de l'annex d'indicadors per a la
comparativa amb anys anteriors.

Bosses de caixa comercialitzades

2.387.601
bosses de plàstic reutilitzables
per AENOR *

1.433.958
bosses de ràfia, amb un 70% de plàstic
reciclat, reutilitzables

229.965
bosses solidàries reutilitzables

37.328.955
bosses amb més d'un 55% de plàstic reciclat

1.111.466
bosses de paper

7.069.530
bosses compostables

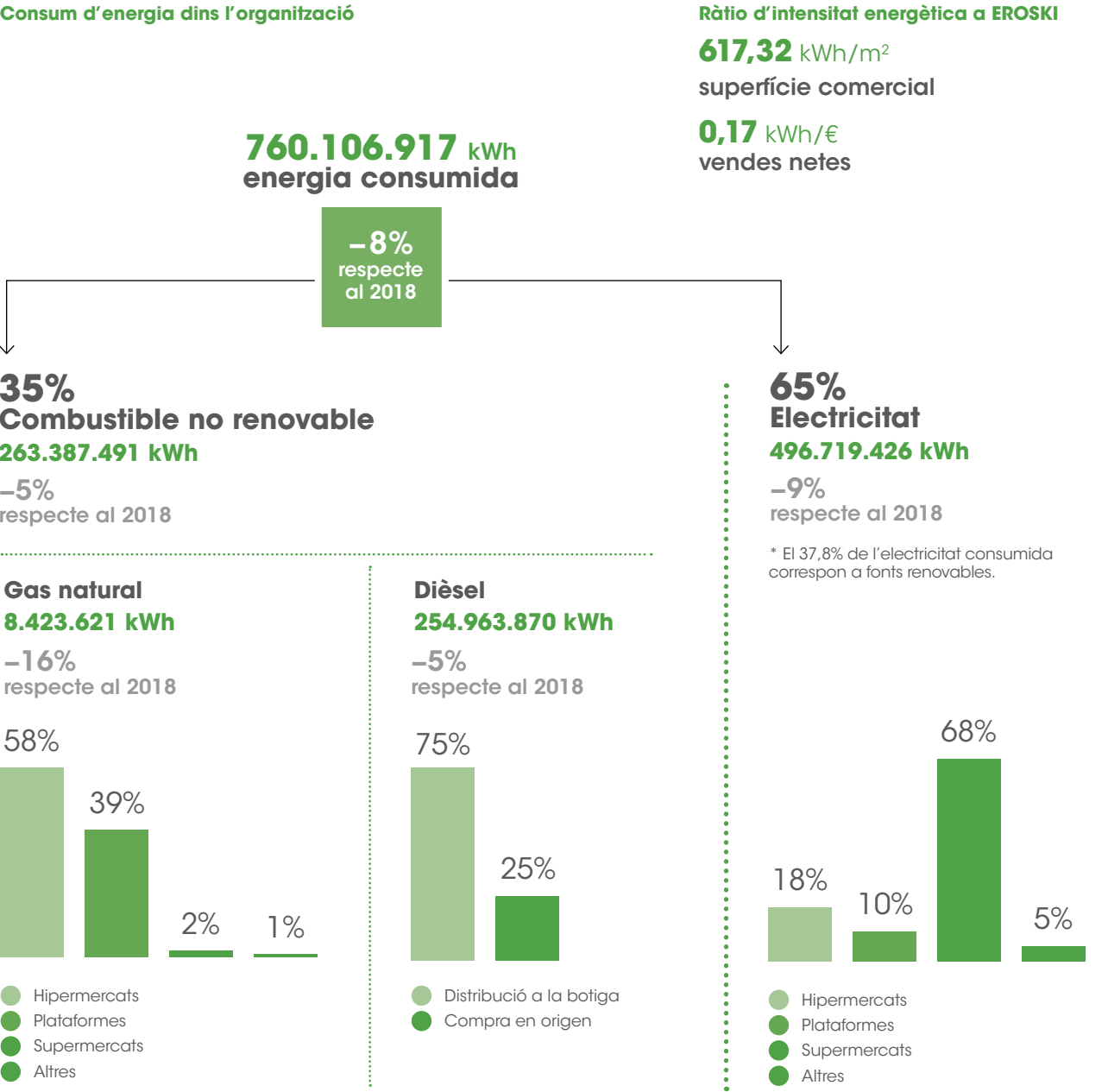
41.401.119
bosses de plàstic d'un sol ús*

26.598
altres bosses

* El canvi a noves bosses de caixa no s'ha
produït al 100% de la xarxa el 2019; al llarg de
2020 s'eliminaran les bosses 100% de plàstic
convencional d'un sol ús en totes les botigues.

Energia302-1; 302-2; 302-3; 302-4

Consum d'energia dins l'organització

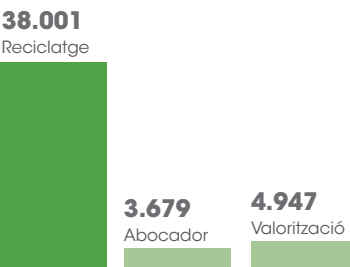

Residus 306-2

A EROSKI desenvolupem processos de logística inversa, des de les botigues fins a les nostres plataformes, amb l'objectiu d'assegurar la correcta gestió dels residus que la nostra activitat genera i minimitzar l'impacte ambiental de la fase de transport dels residus pel gestor autoritzat. No obstant això, en alguns casos,

en els nostres establiments també es fa la recollida del residu directament per part del gestor. Les dades presentades en aquesta memòria corresponen als residus generats en els nostres negocis recollides a través de logística inversa o d'un gestor extern.

Residus no perillosos 46.627 tones

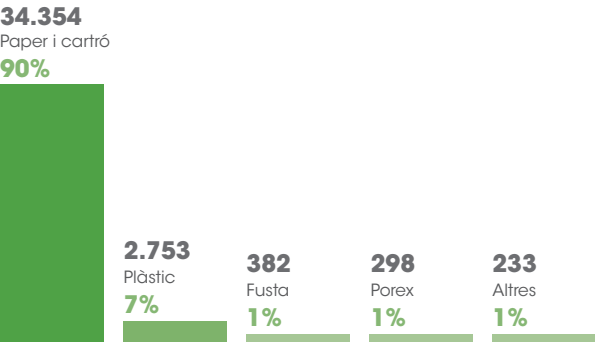

Residus perillosos 18 tones

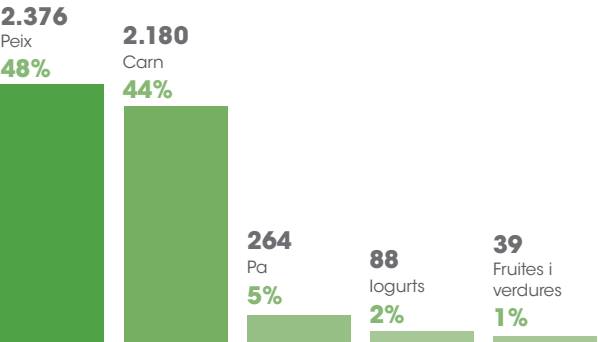
Total residus generats 46.645 tones

Residus reciclats 38.019 tones

Vegeu la Taula 31 de l'annex d'indicadors per a la comparativa amb anys anteriors.

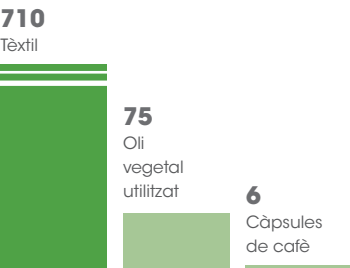
Residus orgànics valoritzats 4.947 tones

Producció de farines i olis animals i de pinsos per a alimentació animal.

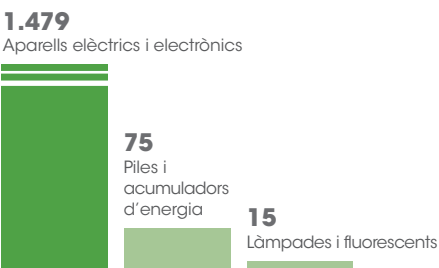
Residus recollits de clients per al seu reciclatge

Residus no perillosos 791 tones

Vegeu la Taula 32 de l'annex d'indicadors per a la comparativa amb anys anteriors.

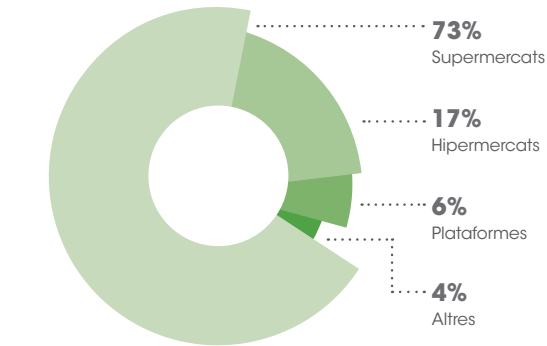
Residus perillosos 1.569 tones

Consum d'aigua 303-1

L'aigua que consumeixen les nostres botigues, plataformes i seus la serveixen xarxes municipals de proveïment d'aigua potable, les quals gestionen directament la captació i la potabilització de l'aigua distribuïda.

1.028.495 m³ d'aigua consumida

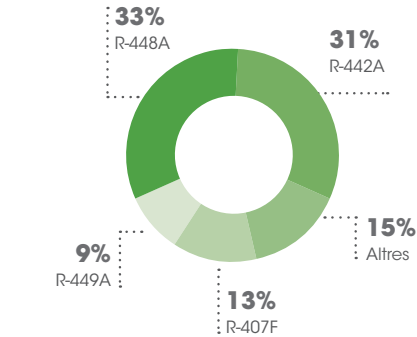

Vegeu la Taula 33 de l'annex d'indicadors per a la comparativa amb anys anteriors.

Refrigerants consumits per compensar fuites 301-1; 305-1

Tots els refrigerants consumits per EROSKI el 2019 per compensar fuites tenen un potencial d'esgotament de l'ozó nul (substàncies no incloses en els annexos A, B, C i E del Protocol de Mont-real).

58,31 tones refrigerants consumits

Vegeu la Taula 34 de l'annex d'indicadors per a la comparativa amb anys anteriors.

Abocaments i vessaments

301-2; 303-4;
306-1; 306-3

1.018.210 m³ d'aigua residual generada

L'aigua residual que generem es tracta a les estacions de depuració d'aigua residual dels municipis on es desenvolupa la nostra activitat. Es calcula que el volum d'aigua residual generat el 2019 va ser de 1.018.210 m³. EROSKI compleix amb la legalitat vigent en matèria de prevenció i control de vessaments i abocaments incontrolats, i no se n'ha detectat cap de significatiu el 2019.

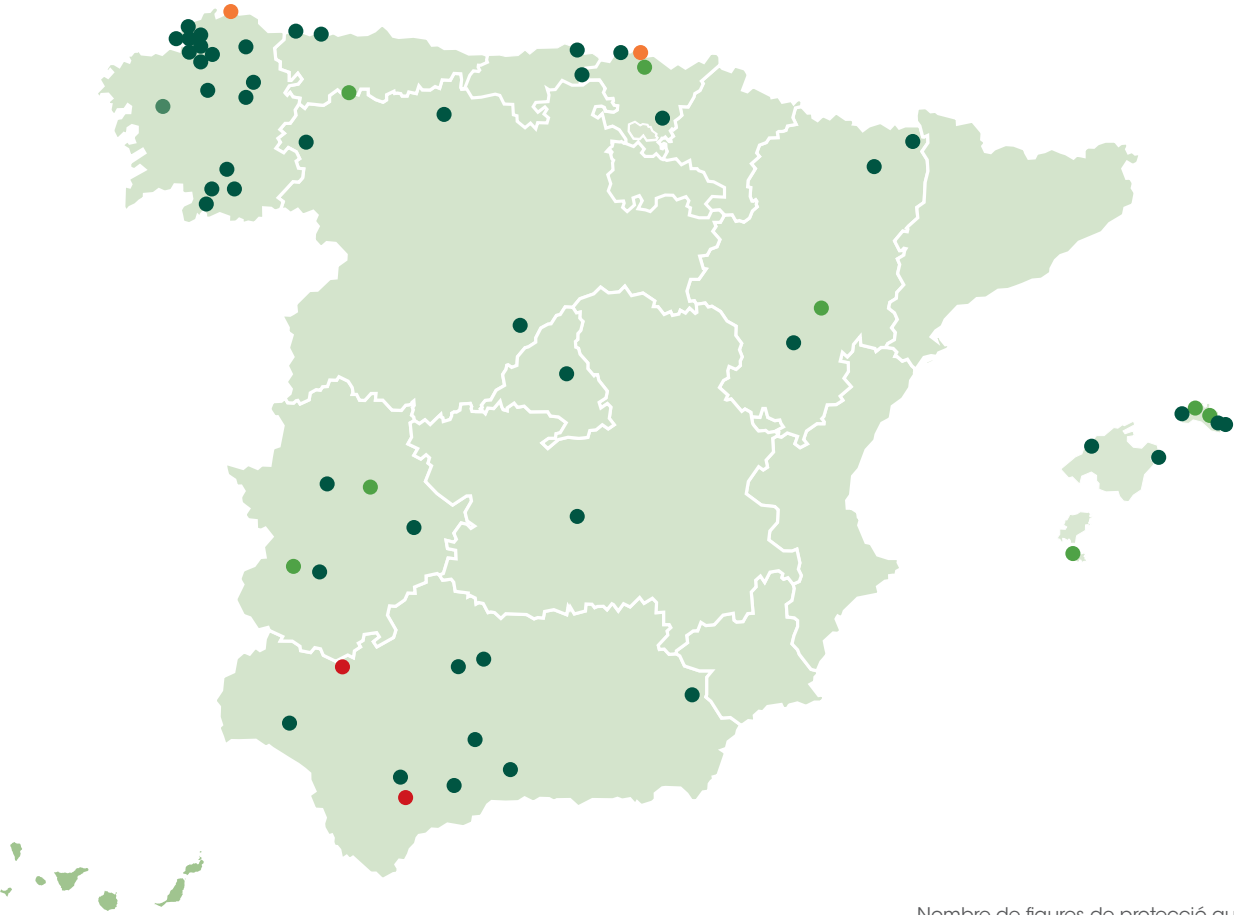
S'han detectat dos casos de sòls o aigües subterrànies afectades (Abadiño i Usurbil) després de la presa de mostres en piezòmetres, procedents de vessaments en anys anteriors, i de volum desconegut; les filtracions al subsòl i les aigües es podrien haver produït per negligència d'algun client en el proveïment (vessament accidental), per algun vessament accidental en el procés de càrrega de tancs per part de l'empresa subministradora o per altres causes. Tota la xarxa de benzineres EROSKI disposa d'un sistema de detecció de fuites, i no se n'ha registrat cap per part d'aquests equips. La xarxa ha signat un contracte de manteniment preventiu amb una empresa de manteniment d'instal·lacions petrolieres que vetlla pel correcte funcionament de tota la instal·lació. A més, totes les proves d'estanquitat, tant de tancs com de canonades, han estat satisfactòries. Per a aquests dos casos detectats hi ha plans de remediació que ja s'han presentat a les autoritats competents i que aviat s'engegaran. A més, estan en marxa dos plans més de remediació per a dos casos de contaminació detectats en exercicis anteriors (Vélez-Málaga i Jaca) i ha conclòs de manera satisfactòria el que es va iniciar el 2017 a Albacete, per la qual cosa el 2019 vam engegar el pla de control i seguiment després de la remediació amb resultats positius i que acabarà el 2020.

Ubicació dels nostres centres en zones de gran valor per a la biodiversitat 304-1

Tots els nostres centres estan situats en zones urbanes, 90 dels quals s'ubiquen a l'interior de zones afectades per les següents figures de protecció:

- ENP (Espais Naturals Protegits)
- IBAS (Àrees Importants per a la Conservació de les Aus i la Biodiversitat a Espanya)
- Xarxa Natura 2000 (LIC, ZEC i ZEPA)
- Reserves de la Biosfera
- IEZH (Inventari Espanyol de Zones Humides)

Cal destacar que hi ha províncies o comunitats autònomes en què gran part del seu territori es considera espai de gran valor per a la biodiversitat, com ara Galícia o les Balears. EROSKI sempre compleix amb la legislació en matèria ambiental i de biodiversitat a l'hora d'ubicar i construir els seus centres. A més, treballa per minimitzar l'impacte ambiental i impulsar mesures que preservin la biodiversitat a través d'accions com la pesca sostenible o la col·laboració amb entitats com WWF (World Wildlife Fund for Nature) des del 2007, com a expert mundial en conservació mediambiental. Entre les nostres accions conjuntes destaquen l'actualització de la política de sostenibilitat en productes pesquers o la promoció d'un consum més responsable mitjançant la nostra Escola d'Alimentació.

Nombre de figures de protecció que afecten la localització d'un mateix centre:

- 1 ● 2 ● 3 ● 4

Productes amb certificacions ambientals

Incorporem l'objectiu de preservació de la biodiversitat terrestre i marina en la construcció de la nostra oferta comercial.

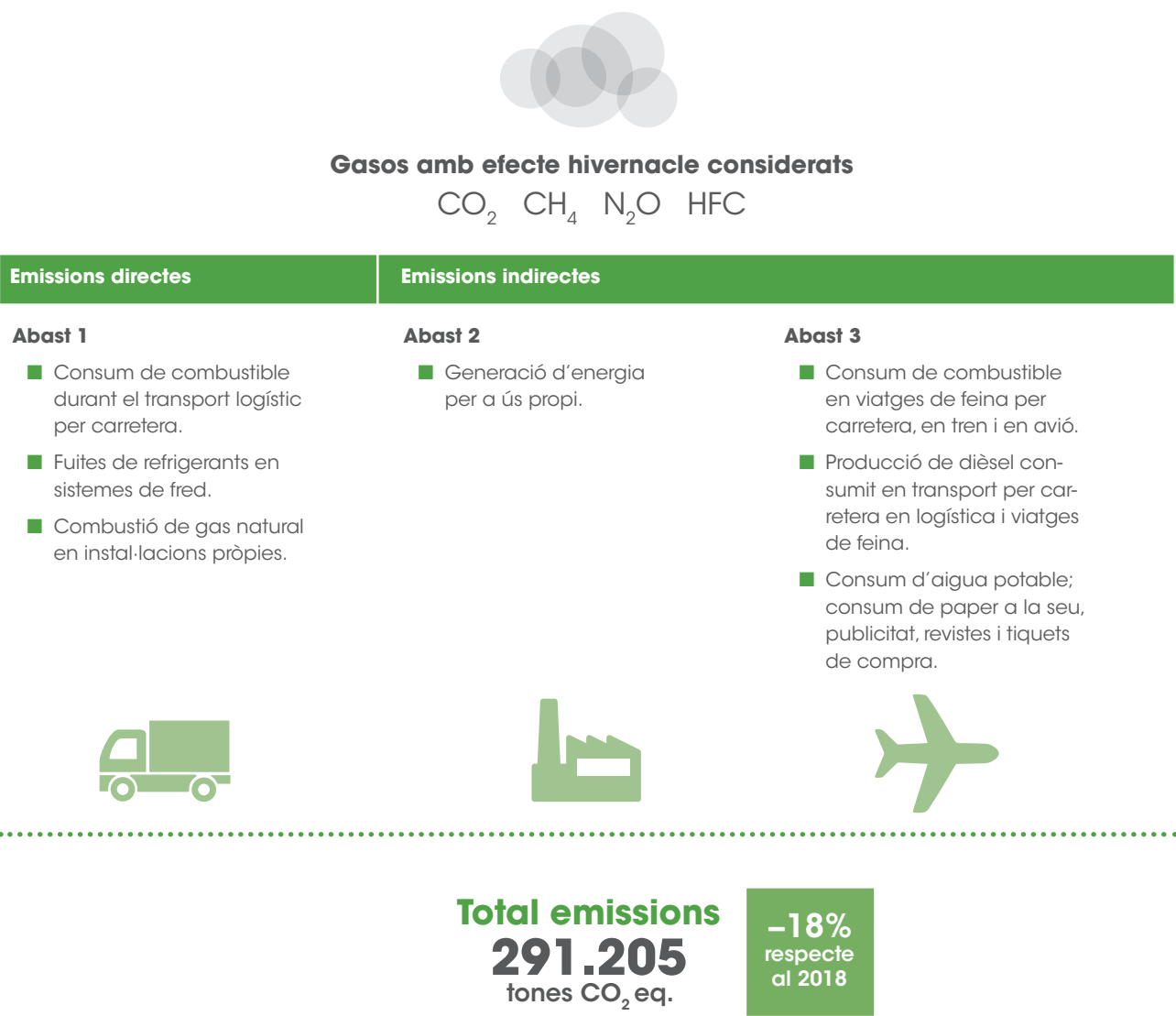
- 2.140 productes **ecològics**.
- 342 taulells i 8 plataformes logístiques de pesca certificats per **MSC**.
- El 100% de la nostra tonyina en conserva compleix els principis de l'**ISSF**.
- 490 productes **EROSKI NATUR**, que inclouen certificacions com ara Global G.A.P., de producció integrada o de benestar animal.
- 4 productes amb segell **FSC®**, **PEFC** o **FSI**.

Emissions de gasos amb efecte hivernacle (GEH) - petjada de carboni d'EROSKI

305-1; 305-2; 305-3; 305-4; 305-5; 305-6

Tipus d'emissions de GEH i fonts d'origen incloses en aquesta memòria:

Gasos amb efecte hivernacle considerats

CO₂ CH₄ N₂O HFC

Total emissions

291.205

tones CO₂ eq.

-18%

respecte al 2018

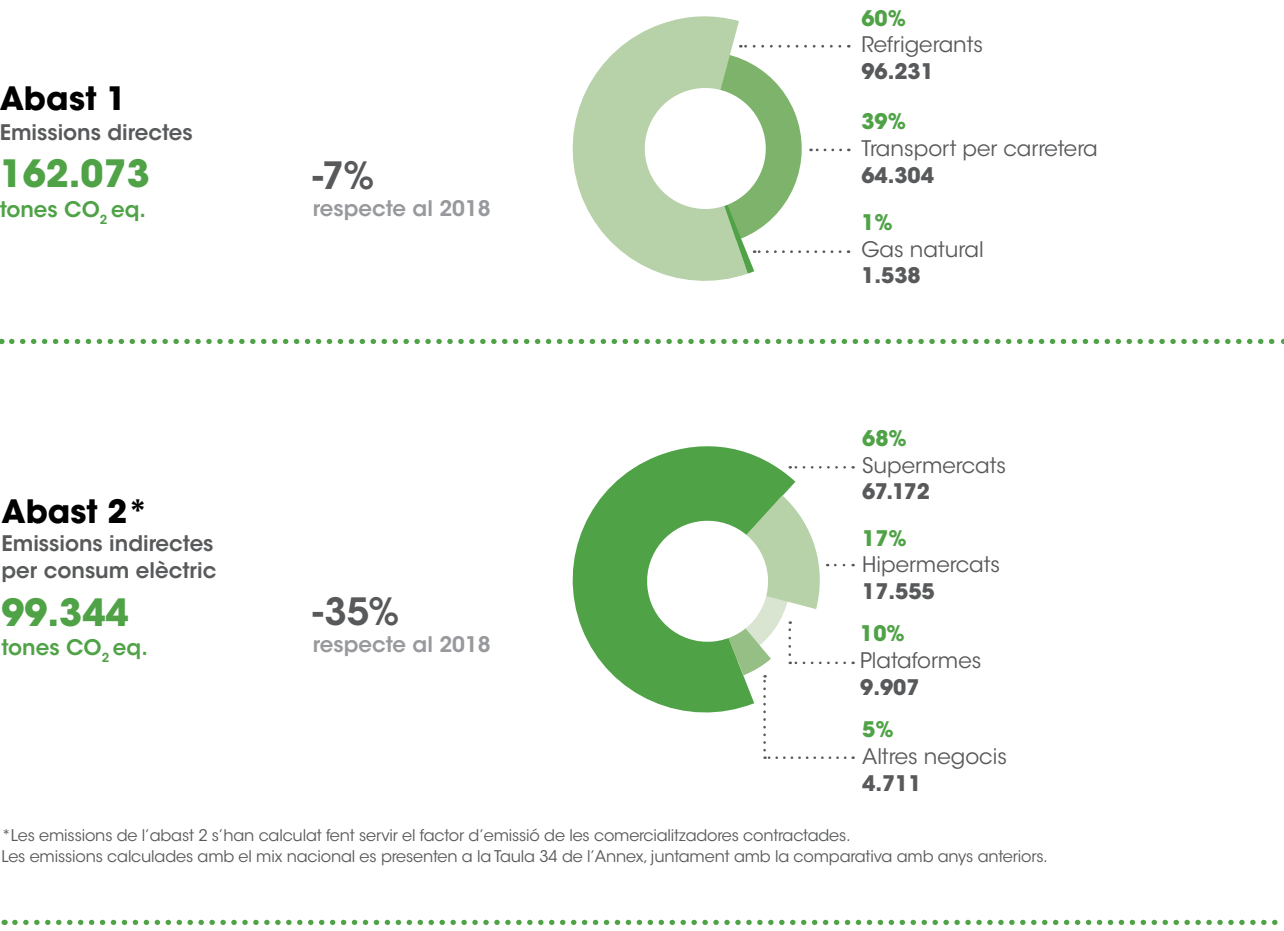
Intensitat de les emissions de gasos amb efecte hivernacle

	kg CO ₂ eq/m² superfície comercial	g CO ₂ eq/€ vendes netes
Abast 1	131,6	35,4
Abast 2*	80,7	21,7
Abast 3	24,2	6,5
Total	236,5	63,5

La reducció es deu principalment a la disminució del consum d'energia i al menor factor d'emissió de CO₂ de l'electricitat consumida, ja que ens hem proveït de comercialitzadores amb una major proporció d'energies renovables.

Vegeu la taula 35 i 36 de l'annex d'indicadors per a la comparativa amb anys anteriors.

Emissions de gasos amb efecte hivernacle per cada abast

Abast 1

Emissions directes

162.073

tones CO₂ eq.

-7%

respecte al 2018

60%

Refrigerants

96.231

39%

Transport per carretera

64.304

1%

Gas natural

1.538

Abast 2*

Emissions indirectes per consum elèctric

99.344

tones CO₂ eq.

-35%

respecte al 2018

68%

Supermercats

67.172

17%

Hipermercats

17.555

10%

Plataformes

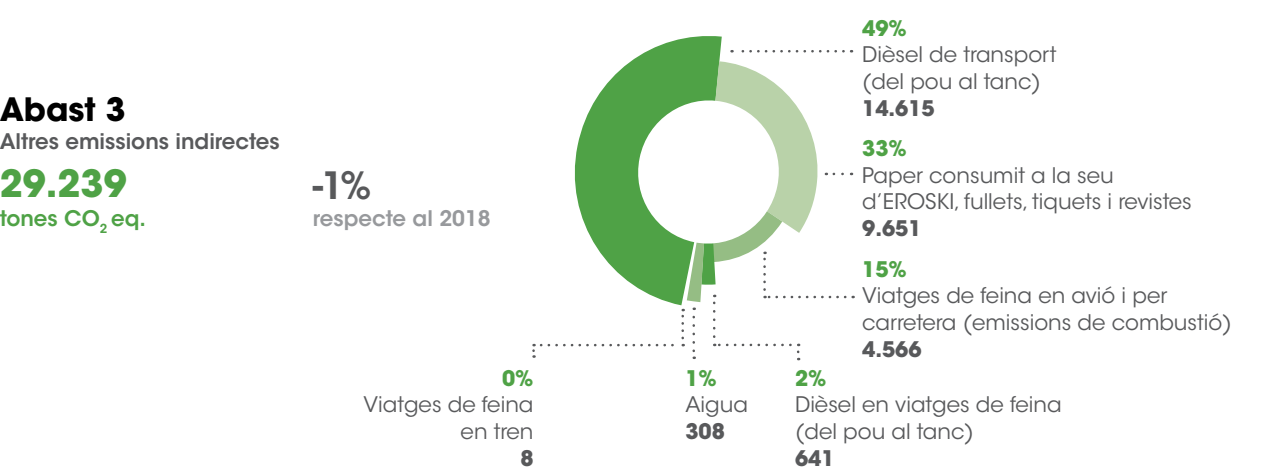
9.907

5%

Altres negocis

4.711

* Les emissions de l'abast 2 s'han calculat fent servir el factor d'emissió de les comercialitzadores contractades. Les emissions calculades amb el mix nacional es presenten a la Taula 34 de l'Annex, juntament amb la comparativa amb anys anteriors.

Abast 3

Altres emissions indirectes

29.239

tones CO₂ eq.

-1%

respecte al 2018

49%

Dièsel de transport (del pou al tanc)

14.615

33%

Paper consumit a la seu d'EROSKI, fullets, tiquets i revistes

9.651

15%

Viatges de feina en avió i per carretera (emissions de combustió)

4.566

2%

Dièsel en viatges de feina (del pou al tanc)

641

1%

Aigua

308

0%

Viatges de feina en tren

8

* Les emissions indirectes d'abast 3 són conseqüència de les activitats d'EROSKI, però procedeixen de fonts que no són propietat seva ni sobre les quals té control. En total, hi ha 15 categories (articles i serveis comprats, residus generats, ús de productes venuts, etc.), però en aquesta memòria se n'inclou només una petita part atesa la disponibilitat de dades. El 2019 s'hi han afegit els viatges en tren de treballadors i el paper dels tiquets de compra. Es preveu seguir ampliant les activitats incloses a l'abast 3 de la petjada de carboni d'EROSKI en els propers exercicis.

Accions de millora mediambiental

D'acord amb la nostra política ambiental i els aspectes ambientals més rellevants associats a la nostra activitat, a EROSKI disposem d'unes línies de treball que es basen en la millora contínua i estan alineades amb els nostres objectius estratègics. Gran part d'aquestes consten en el compromís 5 de foment d'un consum més responsable, en el 6 d'oferir més productes locals i en el 10 de facilitar una vida més saludable i sostenible. Aquestes

accions de millora afecten diverses etapes del nostre itinerari productiu, de manera que també involucrem els actors externs a la nostra organització en la mesura que puguin contribuir a la reducció de la nostra petjada ambiental. Es poden agrupar en quatre eixos d'acció: els productes que oferim, les nostres activitats logístiques, les nostres botigues i la seva gestió, i els consumidors i consumidores.

Productes

EROSKI considerem que és indispensable col·laborar amb empreses proveïdores responsables que comparteixin el nostre compromís amb el desenvolupament sostenible per incorporar el factor mediambiental a la nostra oferta. Vetllem perquè tots els processos, des de l'origen de la producció fins a les operacions a la botiga, passant per qualsevol transformació i manipulació, redueixin el seu impacte ambiental. Això inclou l'eradicació de tractaments fitosanitaris postcollita, la certificació de les nostres peixateries amb segells de sostenibilitat, el

control de l'ús d'antibiòtics, la incorporació de pràctiques que garanteixin el benestar animal o el foment de gammes ecològiques.

Per aconseguir que la nostra clientela gaudeixi de productes amb un millor comportament ambiental, actuem en tres línies de treball fonamentals: la garantia de l'origen sostenible dels productes, el foment dels productes locals i el consum de proximitat, i l'ecodisseny dels envasos i els productes de les nostres marques pròpies.

Origen sostenible certificat

Fa dècades que treballem per oferir alternatives més saludables i sostenibles als consumidors i consumidores. Algunes fites d'aquests 50 anys de trajectòria han estat l'eliminació, el 1989, dels aerosols CFC, perjudicials per a la capa d'ozó, i la garantia, des del 2004, que cap producte de marca pròpia conté transgènics.

En la mateixa línia, des de fa anys comptem amb diverses certificacions, etiquetes i marques que assegurin l'origen sostenible dels nostres productes. Destaquen especialment les nostres marques Belle Natural i EROSKI Natur, que exigeixen a tots els seus productes que disposin de certificats externs que garanteixin que han estat produïts de manera més natural i respectuosa amb el medi ambient. Així, els productes d'aquestes marques disposen de la certificació COSMOS Natural d'ECOCERT en el cas dels cosmètics, i de les de Global G.A.P., MSC o producció integrada, entre altres, en frescos.

Productes ecològics

Ens esforcem a oferir aliments procedents de l'agricultura i la ramaderia ecològica, ja que suposa un model productiu que garanteix les millors pràctiques mediambientals. Aquest model evita l'ús de substàncies químiques d'origen sintètic i additius artificials, i, a més, fomenta la preservació de la biodiversitat i els recursos naturals, així com el respecte al benestar animal. El 2019, la nostra oferta va incloure **2.140 productes ecològics** acreditats amb diver-

sos etiquetatges de certificació, entre els quals destaca el logotip europeu. A més, el 2019 hem treballat per llançar la nostra marca pròpia de productes ecològics, amb les primeres referències disponibles a les nostres botigues des de principis del 2020.

Compromesos amb el benestar animal

- El volum d'ous de gallines criades a terra que comercialitzem a les nostres botigues ja representa el 45% de les nostres vendes. A EROSKI ens comprometem a què, el 2024, aquest percentatge arribi al 100% dels ous comercialitzats a tota la xarxa de botigues.
- Hem incorporat una nova certificació en Benestar Animal Welfair™ a la nostra carn de porc, pollastre i ternasco d'Aragó EROSKI Natur, amb estrictes estàndards en principis d'Animal Welfare com ara l'alimentació, l'allotjament, la salut i el comportament natural. A més, el nostre pollastre EROSKI Natur compleix amb tots els requisits de l'European Chicken Commitment, que inclou requisits sobre les espècies, les característiques de l'allotjament i el sacrifici.
- Disposem de la certificació Global G.A.P. d'aqüicultura en el peix de cria EROSKI Natur, que conté uns requisits específics i exigents pel que fa al benestar animal dels peixos, tant durant la seva cria com durant el transport i sacrifici.

El 2006 vam comercialitzar el primer producte amb certificació de sostenibilitat FSC.

Pesca sostenible a EROSKI

Amb l'objectiu de seguir treballant per la conservació de la biodiversitat en els mars i oceans a través d'un aprofitament racional dels recursos marins, el 2016 vam consensuar la política de pesca sostenible d'EROSKI. Com a resposta als compromisos adquirits en aquesta matèria, el 2019 hem seguit treballant per una pesca sostenible de la mà d'organitzacions internacionals de referència. Un any més, hem superat satisfactòriament l'auditoria de certificació de cadena de custòdia de Marina Stewardship Council (MSC) per al peix procedent de caladors sostenibles, de manera que seguim sent l'únic gran distribuïdor minorista d'Espanya amb taulells de peixateria certificats. També hem mantingut la nostra certificació Global G.A.P. d'aqüicultura per al peix de cria. Durant el 2019 hem treballat per ampliar l'abast de la certificació a les botigues CAPRABO, de manera que el 2020 incrementarem significativament els 342 taulells de peixateria i les vuit plataformes certificades actuals.

El 2019 hem arribat a les 3.144 tones en compres de peix amb certificació de sostenibilitat. Del total, més de 1.880 tones corresponen a peix certificat per Marine Stewardship Council (MSC), que garanteix el seu origen de caladors sostenibles, i 820 tones, a peix d'aqüicultura amb segell GGN (GLOBAL

G.A.P. Number). A més, destaquen les 392 tones de bonítol pescat amb canya i 51 tones més de peix amb certificat AENOR tonyina de pesca responsable (APR) en les seves compres de conserves.

En la nostra aposta per les arts de pesca més sostenibles, també mantenim un acord amb els proveïdors de tonyina en conserva, pel qual es comprometen a proveir segons els principis de sostenibilitat de la Fundació Internacional per a la Pesca Sostenible (ISSF). L'avanç en l'increment del volum de tonyina capturada només amb les arts de pesca més responsables (pesca amb canya, APR, sense objecte FAD, MSC i FIP) fa que un 30% del total de les seves compres de tonyina en conserva procedeixi de pesca sostenible i responsable. A EROSKI només treballem amb proveïdors que han signat la nostra política de pesca sostenible, que no accepta tonyina procedent de països que han estat advertits amb targeta groga per la UE per incomplir les mesures aprovades per les ORP i no establir mesures per acabar amb la pesca il·legal.

La nostra política de pesca sostenible s'articula en onze principis que engloben tant aquelles bones pràctiques que ja duem a terme com els reptes que ens marquem per al futur.

Principis i compromisos de la política de pesca sostenible d'EROSKI

Arts de pesca i peix sostenibles en la nostra oferta comercial

- 1 Incorporació de la sostenibilitat dels recursos pesquers a la construcció de l'oferta comercial.
- 2 Comercialització de productes procedents només de peixateres i caladors autoritzats.
- 3 Respecte per les talles mínimes i proactivitat per establir talles mínimes superiors a les establertes.
- 4 Foment de la utilització d'arts de pesca sostenibles entre les empreses proveïdores.
- 5 Foment dels productes sostenibles i certificats com a MSC (Marine Stewardship Council) per a pesca extractiva.

Sostenibilitat en la cadena de valor

- 6 Potenciació de les confraries i els proveïdors locals més propers a les botigues.
- 7 Reducció de l'impacte ambiental de l'activitat de distribució de la pesca.
- 8 Selecció d'empreses proveïdores que compleixin i respectin els drets fonamentals dels treballadors segons el Conveni 188 de l'OIT sobre el treball en pesca.

Transparència i governança

- 9 Etiquetatge i comunicació transparent amb els consumidors.
- 10 Escolta i col·laboració amb tot el sector pesquer i la resta de grups d'interès.
- 11 Informació i formació dels consumidors en l'àmbit de la pesca sostenible.
- 12 Sistema de governança, amb mesures eficients de control i auditoria, que refermen a EROSKI la pràctica d'aquesta política de pesca sostenible.

Ecodisseny d'envasos i embalatges

A EROSKI som sensibles a la creixent preocupació que hi ha en la societat per la contaminació per plàstics que pateix el nostre planeta i, de fet, fa anys que duem a terme accions que intenten minimitzar-la. Des que es va crear la marca pròpia, hem treballat per millorar els envasos dels nostres productes i el 2013 ens vam adherir al Basque Ecodesign Center, on empreses privades i lhobe —Societat Pública Basca de Gestió Ambiental— col·laborem per conceptualitzar i executar projectes innovadors d'ecodisseny, juntament, també, amb la Universitat del País Basc (UPV-EHU) i els centres de coneixement líders a escala internacional.

El 2018 vam fixar-nos l'objectiu d'ecodissenyar el 100% dels nostres envasos de cara al 2025 amb la finalitat que siguin 100% reciclables, d'eliminar el sobreenvasat i de potenciar l'ús de materials reciclats i d'origen renovable. Per aconseguir-ho, hem posat en marxa diverses mesures, entre les quals destaquen les accions per potenciar la reutilització entre els nostres clients. Així, permetem al client que faci servir els seus envasos reutilitzables, com ara carmanyoles, a les seccions de carnisseria i peixateria. A més, el 2019 vam incorporar una nova bossa de malla reutilitzable com a alternativa a la bossa de plàstic d'un sol ús per a la compra de fruita i verdura a granel.

Tot això s'acompanya d'una aposta per la venda de productes frescos a granel. D'aquesta manera, el 2019 hem eliminat l'envàs en les referències d'EROSKI Natur de mandarines, llimones, préssec vermell, préssec groc, nectarina, paraguaià, pebrot Eusko label i bitxo Euskal Baserri. Això ens permet disposar d'aproximadament el 60% de la nostra fruita i verdura a granel. En altres seccions, el percentatge de productes a granel encara és més gran, com a la peixateria, on supera el 85%.

A més, apostem per substituir el plàstic per altres materials amb menor impacte ambiental. Per exemple, hem canviat les safates de plàstic en gairebé 20 referències de fruita i verdura per cartró amb certificat FSC®, que garanteix que prové de fonts responsables. Totes aquestes millores en la secció de fruita i verdura han suposat una reducció de més de 60 tones de plàstic convencional a l'any.

A més, treballem per eliminar elements de l'envàs que puguin no ser imprescindibles des de la usabilitat o la seguretat alimentària, i potenciem l'ús de material reciclat en línia amb el nostre compromís per un model d'economia circular. Així, fem servir safates de carn i peix amb més d'un 80% de plàstic reciclat, la qual cosa ens permet evitar 45 tones de plàstic d'un sol ús a l'any. Hem substituït les safates de pastisseria d'envasat a la botiga de poliestirè per PET 100% reciclat, que calculem que permetrà evitar el consum de més de 250 tones de plàs-

El 1997 vam començar a oferir les primeres bosses reutilitzables i el 2010 vam començar a cobrar-les, la qual cosa va reduir el consum, el primer any, un 62% .

tic verge a l'any, i hem substituït la bossa de 15 usos de plàstic d'origen fòssil per una bossa de caixa amb més d'un 55% de plàstic reciclat, entre altres accions.

Pel que fa a les bosses de caixa, en començar el 2019 vam implantar una gamma àmplia de solucions sostenibles per substituir la bossa de compra de plàstic convencional. Així, a més de la que conté més d'un 55% de material reciclat, vam introduir una nova bossa de paper amb el segell FSC® i que és 100% reciclable, i una altra bossa compostable, fabricada amb materials d'origen vegetal renovable, que es pot reutilitzar com a bossa d'escombraries per a la fracció orgànica. En paral·lel a les noves solucions sostenibles, EROSKI segueix mantenint l'alternativa d'ús de la bossa reutilitzable, que està

fabricada amb un 70% de material reciclat, i la seva bossa solidària reutilitzable de tela, que es plega de manera senzilla per dur-la a la butxaca, a la bossa de mà o a la guanterera del cotxe, i que uneix respecte a l'entorn i solidaritat, ja que la totalitat dels beneficis de la seva venda es dedica a causes solidàries.

En aquesta línia, a CAPRABO hem participat en el #proyectoCERES, una iniciativa pionera de l'Ellen MacArthur Foundation per substituir per bosses compostables les bosses de plàstic d'un sol ús, de caixa i de secció en els comerços. Al gener del 2020 vam començar aquest canvi eliminant completament les bosses de plàstic convencional d'un sol ús de les botigues de tota la xarxa de Navarra. Progressivament, durant el 2020 s'eliminarà aquest tipus de bosses a la resta de la xarxa. També hem participat en el projecte d'innovació ReWINE del programa europeu LIFE per facilitar la reutilització d'ampolles de vi.

Totes aquestes accions són el punt de partida del nostre full de ruta per arribar, el 2025, a una reducció mínima del 20% de les tones de plàstic d'un sol ús dels envasos i d'un 21% de les tones de plàstic convencional dels nostres productes frescos envasats a la botiga el 2021.

"Fruïtes i hortalisses lletges" contra el malbaratament alimentari

Segons l'Organització de les Nacions Unides per a l'Alimentació i l'Agricultura (FAO), un terç dels aliments produïts es perd o es malbarata arreu del món. A EROSKI, com a part del nostre compromís amb la sostenibilitat

del sector agrícola i contra el malbaratament alimentari, hem apostat per la comercialització de varietats de fruites i hortalisses anomenades "lletges", per l'aspecte o la mida que tenen. El 2019 es van comercialitzar, a tota la xarxa, 566 tones de fruites i hortalisses "lletges".

Pioners a publicar declaracions ambientals d'aliments de marca pròpia

EROSKI s'ha convertit en la primera cadena de distribució de gran consum que ha publicat declaracions ambientals de productes de marca pròpia, verificades pel programa AENOR GlobalEPD, d'acord amb les Regles de Categoria de Producte (RCP) emeses pel programa International EPD System. Les declaracions ambientals s'han desenvolupat en col·laboració amb els productors d'ous de corral del País Basc Euskaber i de llet del País Basc SAT Valle de Karrantza, i l'envasador Làcteos de Santander, juntament amb el Basque Ecodesign Center. La llet EROSKI País Basc compta amb el segell de producte lacti sostenible del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació, i els ous frescos EROSKI Natur procedeixen de gallines camperes criades en granges on es poden moure amb llibertat i amb accés a l'aire lliure. Aquest projecte ajuda els productors a conèixer el detall dels impactes ambientals dels seus productes i a identificar millores per minimitzar-los, i aporta als consumidors informació transparent, comparable i verificada del perfil ambiental d'aquests aliments. La publicació d'aquestes declaracions ambientals de producte s'emmarca en el compromís d'EROSKI per la transparència i la formació al consumidor amb la finalitat que pugui dur a terme un consum més sostenible.

A EROSKI seguirem calculant aquests perfils ambientals dels nostres productes, i per això col·laborem amb agents especialitzats en la matèria i proveïdors que ens ajuden a avançar en la comunicació ambiental cap als nostres clients. Així, el març del 2019 hem acabat el projecte Eliko-PEF i començat la seva continuació, el projecte EUSKO-PEF, amb participació d'AZTI i pimes locals del País Basc, desenvolupant un sistema avançat per al càlcul, la informació i la verificació de la petjada ambiental de productes alimentaris al País Basc. Aquests projectes estan finançats pel Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER) i lhobe com a part de les seves ajudes per a la implantació de projectes d'ecoinnovació del 2017 i el 2018, respectivament, i permetran al sector de l'alimentació basc, i especialment a les petites i mitjanes empreses, avançar cap a un model de producció més sostenible i una comunicació ambiental més transparent.

Col·laboració en la neteja de la costa d'Urdaibai

Els treballadors de la secció de peixateria d'EROSKI van donar l'import del seu Premi Krea pel seu projecte de pesca sostenible al club d'activitats aquàtiques Izaro Sub de Bermeo, per tal de col·laborar amb la jornada de neteja de la costa d'Urdaibai, que es va celebrar el 8 de juny amb motiu del Dia Mundial dels Oceans i amb la finalitat de sensibilitzar sobre la quantitat d'escombraries i plàstics que acaben al mar i contaminen els ecosistemes marins.

Logística

EROSKI ha obtingut el premi al projecte LEAN & GREEN per part de l'Associació de Fabricants i Distribuïdors (AECOC) gràcies al seu pla d'acció per reduir les emissions de CO₂, com a mínim, el 20%, en 5 anys. LEAN & GREEN és la major plataforma europea de col·laboració dirigida especialment a reduir les emissions associades a la cadena de subministrament.

En els darrers quatre anys, EROSKI ha aconseguit reduir un 14,8% les emissions per transport, fet que suposa evitar més de 15.000 tones d'emissions equivalents de CO₂ gràcies a desplegar diverses accions dins del seu nou model de transport centrat en els eixos de l'eficiència i la sostenibilitat:

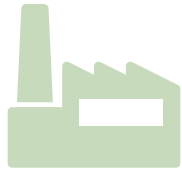
1
Aprovisionament més eficient

- Reorganització de les plataformes per reestructuració comercial i per optimitzar la gestió de les rutes.
- Optimització dels processos de càrrega de frescos.
- Modificació dels criteris de càrrega per a l'activitat *ex work*.
- Increment de l'ompliment dels camions.
- Optimització de rutes i aïllament de comandes.

2
Vehicles i conducció menys contaminants

- Renovació dels vehicles de la flota, eliminant progressivament els camions fins a EURO 3.
- Incorporació del citytrailer i de camions 25 x 25 m, que permeten maximitzar l'ompliment i reduir l'impacte per cada tona transportada.
- Incorporació de vehicles amb combustibles alternatius com el gas natural líquid i comprimit.
- Formació en tècniques de conducció ecològiques dels conductors de la xarxa de transport per carretera.

3
Plataformes més sostenibles

- Compra d'energia verda.
- Ús d'il·luminació LED, detectors de presència, robots de temperatura i aprofitament de la llum natural per millorar l'eficiència energètica de les plataformes.
- Instal·lació de panells solars per a un aprovisionament d'electricitat amb un menor impacte ambiental.
- Reducció de la quantitat de materials d'embalatge utilitzats.

4
Logística inversa

- Gestió i valorització dels residus generats a les botigues, fent servir els mateixos camions que tornen a plataforma i reduint, així, el seu impacte en transport. Aquesta mesura s'emmarca, a més, dins del nostre objectiu de malbaratament zero, ja que permet la recollida i el tractament de tots els subproductes orgànics i inorgànics per reciclar-los correctament.

5
Optimització de la logística urbana

- Optimització dels processos de descàrrega nocturna, així com la utilització de carrils multiús o la reserva dinàmica de places de descàrrega per minimitzar l'impacte en el medi urbà.
- Pel que fa a la contaminació per soroll, el model de distribució nocturna inclou el subministrament del producte centralitzat a les botigues a la nit. Els nivells d'emissió sonora durant el període nocturn són més restrictius que durant l'horari diürn. Per garantir aquests nivells durant les operacions de càrrega i descàrrega, el model de distribució preveu un seguit de mesures adoptades en diverses àrees. D'una banda, en relació amb el local, se'n preveu l'adequació per

a l'operativa plantejada, sistemes de tancament, alarmes sectoritzades, aïllament acústic, etc. I també es té en compte l'equipament necessari, com ara carretons, transpalets silenciosos o salvavoreres. De l'altra, es forma i s'informa el personal implicat en l'operativa dels protocols de treball silenciosos que s'han dissenyat, diferenciant els protocols per a cada lloc de treball, el personal diürn de botiga, el personal auxiliar nocturn i els repartidors. Finalment, per tal de corregir desviacions, s'incorporen processos d'auditoria interns per detectar-les i comprovar el compliment dels protocols de treball establerts en els punts de venda operatius. Moltes d'aquestes mesures es treballen en col·laboració amb els ajuntaments per tal de garantir-ne la idoneïtat.

Botigues ecoeficients

La renovació i l'ampliació de la xarxa comercial d'EROSKI per adaptar-la al nostre model "amb tu" també inclou l'adopció de millores en la seva construcció i gestió, d'acord amb criteris ambientals.

L'ecoinnovació ha caracteritzat les botigues EROSKI des del principi. Un exemple d'això va ser la implementació, fa més de 20 anys, del primer sistema de gestió mediamambiental nacional certificat amb la ISO 14001 en el nostre hipermercat d'Arteaga a Leioa (Biscaia). La nostra aspiració és disposar de supermercats d'autoaprovisionament d'energia renovable i que assoleixin un balanç de CO₂ neutre. Per aquest motiu desenvolupem, a les nostres botigues, projectes d'R+D+I. Un exemple significatiu d'això

és la botiga zero emissions d'Oñati (Guipúscoa), que el 2019 ha renovat la seva certificació energètica ISO 50001. Les bones pràctiques apreses en aquestes botigues s'estan implementant en els altres establiments de la nostra xarxa comercial.

Aquest model renovat millora l'eficiència energètica a través de nous sistemes i equipaments eficients de fred, climatització i il·luminació. L'eficiència energètica s'uneix a la gestió de residus zero, que converteix la botiga EROSKI "amb tu" en un establiment punter en política de sostenibilitat i medi ambient. Estenem aquest nou model energètic a totes les obertures i reformes de supermercats i hipermercats.

Construcció i equipament sostenible

Apostem per dissenys i equips que consumeixin menys energia i que tenen un menor impacte ambiental, i que ens han permès reduir un 16% el consum de gas natural i un 9% el d'electricitat a la totalitat d'EROSKI. Aquests són alguns exemples de les mesures implantades:

Optimització de la il·luminació i lluminàries LED

Totes les lluminàries són LED d'última generació, que poden ser reciclades i no contenen materials contaminants com ara mercuri, plom o tungstè. També es controlen les enceses des d'un autòmat, que n'optimitza l'ús i minimitza

la contaminació lumínica a la nit. A més, de cara a optimitzar les enceses i apagades dels equips d'il·luminació exterior i perimetral, s'estan instal·lant fotocèl·lules o detectors crepusculars que regulen l'encesa d'aquests equips a la necessitat real, evitant d'aquesta manera enceses innecessàries.

Així mateix, durant el dia s'aprofita la il·luminació que aporta la llum exterior en aquells centres dotats amb lluerns mitjançant sondes que capturen el nivell lumínic d'aquesta aportació i, a través d'un llaç de regulació proporcional, regulen la intensitat de les lluminàries de la sala de vendes. Aquestes lluminàries es basen en tecnologia LED i estan dotades de sistemes de regulació que permeten l'optimització lumínica.

Instal·lacions de fred més eficients i amb gasos menys contaminants

Les mesures mediamambientals aplicades a les noves instal·lacions frigorífiques es concreten principalment en la instal·lació d'una central frigorífica negativa de CO₂ i la positiva d'R134, que aporten un estalvi important d'energia i treballen amb gasos respectuosos amb el canvi climàtic. Aquesta instal·lació també conté un sistema de condensació flotant que redueix el consum elèctric.

En general, fem servir gasos refrigerants que combinen un potencial nul d'esgotament de la capa d'ozó, un baix potencial d'escalfament atmosfèric i una alta eficiència energètica. A més, també s'ha instal·lat el sistema DNI detector de fuites en més de 27 centres per tal de minimitzar al màxim les emissions d'aquests gasos.

El mobiliari frigorífic es compon de mobles d'última generació proveïts de portes de vidre que eviten que els passadissos de la botiga es refredin i garanteixen que els productes es conservin millor, mantenint estrictament la temperatura a la qual s'han de conservar, a més de millorar el confort de la clientela.

Climatització

Per a una òptima climatització, el model energètic incorpora la instal·lació de sistema *roof top* amb aïllament acústic específic per a habitatges i un sistema de recuperació de calor per a la sala de vendes, que s'afegeixen a les pantalles acústiques de la central de fred. El clima està integrat en el sistema de gestió, que controla la temperatura, la humitat i la qualitat de l'aire amb un sistema remot de vigilància davant d'esdeveniments que incrementin el consum elèctric. La instal·lació disposa d'analitzadors de xarxes per al control del consum integrades en un programari d'anàlisi propi, desenvolupat per l'equip d'Energia d'EROSKI, que genera alarmes de funcionament quan els consums elèctrics es desvien d'allò previst.

Economia circular

Afrontem la gestió i la valorització dels residus des de la prevenció i la integració d'un model d'economia circular. En ser un dels nostres eixos bàsics d'actuació per reduir el nostre impacte ambiental, centrem gran part dels nostres esforços a prevenir, gestionar i valoritzar els residus que generem.

Minimització dels residus

Treballem per minimitzar els residus derivats de la nostra activitat mitjançant l'aplicació de l'ecodisseny als productes de marca pròpia, la promoció d'articles frescos pròxims a la seva data de caducitat i la donació d'aliments aptes per al consum que s'han descartat, per a la venda a persones en risc d'exclusió social a través del programa "Malbaratament zero".

També fomentem, entre la nostra clientela, la reutilització de bosses de compra, l'ús de malles reutilitzables a la fruiteria o les carmanyoles a la carnisseria i la peixateria, per tal de reduir el consum de plàstics d'un sol ús a les botigues.

A més, hem incorporat el tiquet digital perquè els nostres clients puguin disposar de la informació de la seva compra directament a l'app, evitant, així, consumir paper. **El 2019 es va reduir un 14% el paper dels tiquets i es van estalviar 45 tones de paper.**

Gestió i valorització dels residus

A EROSKI ens fem responsables que els residus generats a les nostres instal·lacions i botigues siguin gestionats i valoritzats correctament, fomentant el reciclatge i la reutilització com a tractaments prioritaris. Des d'una perspectiva d'economia circular, potenciem processos de logística inversa, des de les botigues fins a les plataformes i empreses proveïdores, que permeten reciclar i reutilitzar correctament els residus orgànics i inorgànics generats. Això no només implica minimitzar la quantitat de deixalles, sinó també evitar el consum de matèries primeres verges en altres processos productius.

Residus orgànics

A través de logística inversa o gestors autoritzats, recollim els residus orgànics generats a les nostres botigues per fer-los servir com a matèria primera en la fabricació de farines i olis animals, i de pinsos per a alimentació animal.

Residus inorgànics

- Com a productors de marca pròpia, declarem anualment els envasos, els aparells elèctrics, les piles, els olis i les lluminàries dels nostres productes als sistemes col·lectius de responsabilitat ampliada de productor, com ECOEMBES o ECOVIDRIO. Aquestes entitats garanteixen la correcta recuperació i gestió dels residus derivats de l'ús dels nostres productes. Gràcies al reciclatge dels envasos que declarem a ECOEMBES, s'ha evitat l'emissió de més de 1.546 tones de CO₂ equivalent en un any de reciclatge de materials a partir d'accions concretes i de la difusió de campanyes informatives.

- Reciclem el cartró, el plàstic, el paper i la fusta generats a les nostres instal·lacions. Per fer-ho, recollim els diversos materials rebutjats a les nostres botigues i col·laborem amb diversos sistemes integrats de gestió (SIG) autoritzats per tractar-los.

- Reutilitzem els envasos logístics en les nostres operacions de distribució.

- Facilem als consumidors i consumidoras el reciclatge dels seus residus. Per fer-ho, posem a la seva disposició punts nets a les nostres botigues per a la recollida de piles, aparells elèctrics, llums, roba, oli domèstic i tòners, entre altres productes usats.

Reciclatge de càpsules de cafè

Seguim avançant en el nostre compromís de facilitar que el consumidor pugui adoptar patrons de consum més sostenibles. Per això hem estès a tota la nostra xarxa de botigues EROSKI la recollida de càpsules de cafè perquè siguin reciclades. Es tracta d'una iniciativa pionera en la gran distribució a Espanya. El 2019 hem recollit més de 6 tones de càpsules de cafè.

Innovació per a la gestió circular dels residus alimentaris

Durant el 2019 hem seguit amb el projecte LIFE CITRUSPACK, que va començar el juliol del 2017 i que acabarà el juny del 2020, i que cerca estratègies de revaloració dins de l'economia circular per a l'ús de residus cítrics en envasos i cosmètics verds. També hem seguit participant, juntament amb Ausolan, Gaiker, BCC i ISEA, en el projecte "Nutraceutical OMNIUM", finançat dins el programa HAZITEK 2019, amb l'objectiu de produir nutricèutics a partir de residus alimentaris i que està previst que s'acabi el 2020.

Consumidors i consumidoras

A EROSKI som conscients que cada persona, en triar un model de consum sostenible i responsable, pot contribuir a la protecció mediambiental. Enfoquem el nostre esforç a la formació i la conscienciació dels consumidors i consumidoras, mitjançant el desenvolupament de campanyes de sensibilització i la publicació de continguts pedagògics a les nostres plataformes web i altres suports informatius. En línia amb aquest objectiu, també fomentem i desenvolupem iniciatives col·laboradores amb la clientela, els treballadors i les institucions.

"L'Hora del Planeta"

A EROSKI ens hem sumat per vuitè any consecutiu a la campanya "L'Hora del Planeta", promoguda per WWF amb el suport de les Nacions Unides, a través de l'apagada simbòlica de la major iniciativa global en defensa de l'entorn i que enguany ha tingut com a lema "Connecta't i apaga la llum".

Programa mediambiental "Camiño a Camiño"

VEGALSA-EROSKI ha participat un any més a "Camiño a Camiño", programa de rutes mediambientals del Concello de Vigo que vol apropar a la ciutadania la flora i la fauna d'aquesta comarca, i fomentar hàbits de vida saludables i sostenibles.

Setmana Europea de Prevenció de Residus 2019 a CAPRABO

Des de CAPRABO ens hem sumat a la iniciativa de la Setmana Europea de Prevenció de Residus 2019, a través de diverses accions de conscienciació i sensibilització per promoure la reutilització i el reciclatge de roba i sabates, amb l'objectiu de minimitzar el residu que generen en els abocadors.

Guia de consum responsable de CONSUMER EROSKI

El 2019 hem treballat com a part del projecte d'innovació EUSKOPEF en l'elaboració d'una guia de consum sostenible per als consumidors i consumidoras, que ja està disponible al web comprasostenible.consumer.es. A més, comptem amb un canal especialitzat en medi ambient a www.consumer.es per formar les persones en hàbits de consum sostenibles. Per fer-ho, facilem continguts sobre natura, medi ambient urbà, parcs naturals o energia i ciència, entre d'altres.

"Unha árbore, unha historia"

A VEGALSA-EROSKI seguim promovent el valor de la sostenibilitat mediambiental entre els escolars gallecs a través del nostre projecte "Unha árbore, unha historia", que, a més de comptar amb un concurs literari de relat curt, ha inclòs el 2019 la replantació de 70 espècies arbòries de roures i castanyers als afores de Sigüeiro.

Escola d'Alimentació EROSKI

Disposem d'un mòdul específic sobre sostenibilitat en el Programa Educatiu sobre Alimentació i Hàbits Saludables de l'Escola d'Alimentació EROSKI, en què WWF també hi participa aportant continguts. Gràcies a aquest mòdul educatiu, el curs 2018-2019 hem format 442.677 escolars en sostenibilitat, producció sostenible d'aliments i dieta sostenible. A més, el nostre web www.escueladealimentacion.es inclou continguts formatius sobre com evitar el malbaratament alimentari.

Programa Reactivate +

Vam participar en la iniciativa "Reactivate +" de la Diputació Foral de Biscaia, basada en el programa internacional Global Action Pla (GAP), que vol fomentar la participació ciutadana en favor de la sostenibilitat ambiental mitjançant el desenvolupament d'hàbits de consum adequats. Els nostres clients i treballadors s'hi poden inscriure al web www.reactivatemas.eus fent servir el codi EROSKI: 64007.